

Győrffy I. professor ünneplése ötvenedik születésnapja alkalmával (1930. dec. 19).

A semmit sem sejtő, általános növénytani előadása megtartására belépő professzort jelenbeni és volt tanítványai feketéllő, a tantermet zsúfolásig megtöltő serege zajos ovatióban részesíti és a tanárjelöltek és gyógyszerész-hallgatók 1—1 szónoka tart üdvözlőt.

Ifj. VIDACS ALADÁR tanárjelölt következő beszédet mondotta el:

„Méltóságos Professor Úr!

Szeretett Tanítómesterünk!

Mindnyájan, akik itt vagyunk, végtelenül szerencsések vagyunk. A véletlen rendeléséből Méltóságod tanítványainak évtizedekig nevelt hosszú sora közül mi érkeztünk el ehez az ünnepnaphoz, amidőn Professorunknak ötvenedik születésnapját ünnepeljük.

Fél évszázad nagy idő. Ez alatt nemcsak pályák, emberéletek zajlanak le, hanem nemzetek keletkeznek és tűnnek el. A világháborúnak öt éve elég volt ahhoz, hogy egy ezerszentes ország testét összeroppantva, annak tagjaiból sok éhes nép meg nem érdemelt táplálékhoz jusson. Az időben lefolyó változások néha igen szomorú, néha örvendetes eseményeket hoznak. Ez így van nemcsak a nemzetnek, de a nemzet egyes fiainak életében is.

Az, hogy valaki fáradhatatlan munkával középiskolai tanári oklevelet szerezve sok megpróbáltatáson keresztül elérte azt, hogy ma már százakra menő munkás embert nevelt a Hazának és ő maga is a tudományos és nemzeti élet egyik oszlopává vált, ez bizonyára igen nagy eredmény. — Elbírálni ezt nincs jogunk, nem is akarjuk; de mégis úgy érezzük, hogy azt,

aki eddig ötven évét arra áldozta, hogy minket, a fiatalabbakat, tökéletesebbé és életképessé tegyen, tisztelnünk kell.

Hasznos és hű munkálkodásaiért Méltóságod az, aki mondhatja magáról, hogy a szépnek és jónak általa elhintett magvaiból már gazdag erdő emeli magasra koronáját, hogy az Ég harmatját a földre vonja le. Professzorunk az, aki a mi lelkeinket is lelke kincseivel gazdagította, aki a tudomány mellett mindig szemeink elé állította a jellem, az igazság és elsősorban a hazaszeretet eszményképeit.

Méltóságod erényeinek fénye felragyogott egészen a királyi trónig és onnan a legmagasabb fejedelmi kegy visszasugárzott reá. A küzködéssel teli Makó, a szép Tátra tövében Szepesbéla, Lócse, kincses Kolozsvár, a budapesti és végül a szegedi száműzetés jelölik ezt az utat, amelyről ma, ötven év után megemlékezünk és amelyet ünnepelek. Ez a legkevesebb, amit megtehetünk és amit kötelességünk is megtenni.

Cicerótól veszem a következőket:

„Két neme van a bőkezűségnek: a jótétemény nyújtásában áll az egyik, viszonzásában a másik. Nyújtunk-e, ne nyújtsunk-e jótéteményt, az hatalmunkban áll; de a nyújtottat nem viszonzni, az tilos a derék ember előtt, feltéve, hogy jogtalanság nélkül viszonzhatja“.

Arra kérjük Méltóságodat, hogy szíveskedjék tőlünk hálaánk jelét elfogadni. Nem ajándékot adunk, ez csak jelkép: megemlékezésünk és hálaánk jelképe, emlékeztetője annak a legszorosabb lelki kapcsolatnak, ami tanító és tanítvány közt létrejöhet.

Ez a lelki kapcsolat oly szoros, hogy ennek szálai csak az élet határán fognak elszakadni.

Velünk marad a tanítás, a belénk nevelt természetszeretet az élet határáig. Megtanultuk Professzor Úrtól, hogy a természetben örömet lelhetünk. És örömet lelni a természetben — jó lelkiismeretnek biztos jele. Mert parazsat gyűjt annak fejére és örökös zaklatással nyugtalanítja azt a természetet, aki lelkiismeretével meghasonlott. — Bárá Eötvös József írja, hogy: „ . . . közelebb áll Istenéhez, ki a természettel, mint az, ki az emberekkel jó mindennapi érintkezésbe“.

De mást is tanultunk. Megtanultuk becsülni Hazánkat.

Örömnapot ünneplünk. Kölcsey szavai jutnak mégis eszembe, aki azt mondja, hogy: „Egy anyának nőttek ölében a bánat és öröm“. — Ez igaz. Valami bántó érzés nehezedik lelkünkre: az, hogy kimondották, hogy Erdély nem a mienk többé és hogy ezentúl más nemzetnek csillogtatja havas ormát a szép Tátra.

Ez valóban nyomasztó érzés, mely egy idő óta minden örömünkre ránehezedik.

De azt is megtanultuk, hogy ez nem végleges állapot. Ezt a sors rendeléséből egy darabig túrnunk kell. Erre is nevelőink tanítottak, akik ezzel igazolták Rousseau mondását, hogy: „ki az életben előforduló jót és rosszat legjobban el tudja tűrni, az van a legjobban nevelve“.

És ha valamely balsors egy ideig üldöz is bennünket, az a boldogító meggyőződés, hogy célzataink becsülettel összhangzók, szokatlan erőt ad.

Reméljük, hogy ez nem marad így. — Rosszul mondom. Nem reméljük. Hiszen a reményt vágyaink utiköltségül adják, de a sors hamispénznek nézi s el nem fogadja. Így kénytelenek vagyunk azt néha a sírig hordozni. — Nem reméljük, de biztosan tudjuk, hogy ez nem marad így!

Mi őszinte szívünkben kívánjuk, hogy nemes hazafias érzésektől átítatott tanításait rajtunk kívül még tanítványainak legalább ugyanilyen hosszú sora hallgathassa, de százszorosan kívánjuk azt, — ami részben tőlünk is függ és tudjuk, — hogy szeretett Professzor Urunk megéri az időt, mikor piros vérünkkel és fehér törekvéseinkkel zöld reményeinket valóra váltjuk és hármasszínűnk a Tátra és Erdély havasain viszontlátjuk.

Adja Isten!“

Az ifjúság virágbokrétákkal, kirándulásokon felvett fényképek albumával, amelyet az összes hallgatóság aláírásával még kedvesebbé tett, és egy hatalmas szentesi, ezüst plakettel ellátott virágtartóval lepte meg, amelynek ezüst lapjára bevésetten ez a szöveg olvasható:

„Szeretett Professzorunknak 50.-ik születésnapja alkalmából a hála és megemlékezés jeléül Tanárjelölt és Gyógyszerész tanítványai. Szeged, 1930. dec. 19.“

Győrffy professzor közvetlen szavakkal megköszönte a teljesen váratlan ünnepeltetést.

A szobájába visszatérő professzort az intézet ünnepelte és rövid beszéd kíséretében Dr. Pákh E. asszisztens átadta a Lersch villa képével és Molendoa tenuinervis-rajzával díszített bőralbumban az intézet tudományos személyzete dolgozatait, valamint egy nagy festményt és virágtartót.

Győrffy mélyen meghatva köszönte meg a tudományos értekezések kéziratos és eredeti fotokkal, festményekkel kiválóan díszített példányát (l. e. cikkeket e füzetben néhány rajzával).

[250].p.

